

НАЦИОНАЛНО СЪСТЕЗАНИЕ
ПО БЪЛГАРСКИ ЕЗИК И ЛИТЕРАТУРА ЗА VII КЛАС

Общински кръг, София, 16 февруари 2008 г.

УТВЪРЖДАВАМ:
ВАНЯ КАСТРЕВА,
НАЧАЛНИК НА РИО

ТЕСТ

Прочетете песента и отговорете на въпросите към нея.

Ранил юнак на нива
с черни лиси¹ биволи
с копринени чулове,
с позлатени оглави.
Срятom срещна девойка:
краката ѝ туптяха
като добра хергеля²,
полите ѝ фучаха
като вятър през гора;
чехлите ѝ скрипяха
като зюмбюл над вода;
веждите се чернеят
като угар³ край море;
очите се стреляха
като риба в дълбини.

Речник: лиси¹ – със светли петна на челото (главата); хергеле² – стадо коне; угар³ – изорана и изоставена, незасята нива.

1. Какъв вид фолклорна песен е текстът?

- а. обредна;
- б. любовна;
- в. юнашка;
- г. битова.

1 т.

2. Кои са героите в текста на песента?

- а. момък и девойка;
- б. девойка и юнак;
- в. юнак и невеста;
- г. невеста и момък.

1 т.

3. Образът на коя стихия НЕ присъства в песента?

- а. вода;
- б. въздух;
- в. земя;
- г. огън.

2 т.

4. Кои тропи и фигури НЕ са използвани в портретното описание на девойката?

- а. инверсии;
- б. повторения;
- в. метафорични глаголи;
- г. сравнения.

2 т.

5. С помощта на анафората „като” в текста на песента е въведена реторическата фигура:

- а. контраст;
- б. етимологична фигура;
- в. сравнение;
- г. антитеза.

1 т.

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА
РЕГИОНАЛЕН ИНСПЕКТОРАТ ПО ОБРАЗОВАНИЕТО, СОФИЯ-ГРАД

6. В изречението *Ганил юнак на нива с черни мисл биволи с копринени чулове, с позлатени оглави* подчертаните думи са:

- а. еднородни допълнения;
- б. еднородни несъгласувани определения;
- в. еднородни обстоятелствени пояснения;
- г. еднородни сказуемни определения.

2 т.

7.-9. При коя двойка думи отношението е същото както при посочената двойка?

7. риба – море	8. очи – стрелят	9. черни – биволи
а. вятър – гора	а. фучат – поли	а. туптяха – фучаха
б. дърво – планина	б. зюмбюл – вода	б. копринени – чулове
в. птица – небе	в. чехли – скриптят	в. юнак – девойка
г. кон – хергеля	г. туптят – крака	г. дълбини – море

1 т.

1 т.

1 т.

10. – 11. В кое от изреченията е допусната пунктуационна грешка?

10. а. Знае се, че българското общество преди Освобождението е патриархално, защото на бащата е отредена по традиция водещата роля на законодател в дома.
б. Изкуството дава превес на жената като твореща сила, затова в песента чрез образа на девойката доминира женската жизненост.
в. За разлика от разбирането за жената като пасивна същност, а за мъжа като активна сила, в песента образът на девойката е изграден като активен и всеобхватен персонаж.
г. Изграден схематично в текста на песента образът на мъжа е лишен от всякакви характеристики и само назоваването „юнак” го прави достоен за девойката. 2 т.

11. а. Конят е колкото мъжки, толкова и женски символ, който олицетворява вятъра и морските вълни и означава както интелект, мъдрост, съзнание, разум, така и бързата преходност на живота.
б. Вятърът олицетворява както духа, неговата сила за поддържане и запазване на живота, така и преходното, неуловимото време, а като пратеник на боговете е надарен със способността да открие и посочи всяко присъствие на божественост у човека.
в. Гората е царството на душата и на женското начало, тя е място за проверка и изпитание, олицетворява тайните на природата или на духовния свят, в който мъжът трябва да проникне, за да разбере смисъла на битието.
г. Зюмбюльът, пренесен от Изтока е едно от малкото цветя, които символизират мъжката сила и означават мъжественост, слава, любов, късмет, богатство, пролет, младост, щастие. 2 т.

12. В кое изречение НЕ е допусната пунктуационна грешка?

- а. Водата, която олицетворява Великата майка е изначална, свързва се с женското начало и раждането.
- б. Да се гмурнеш във вода, в нейните „дълбини”, означава да търсиш тайната на живота, основната му загадка.
- в. Угарите, въпреки че олицетворяват женското начало, са резултат от дейността на ралото, като атрибут на мъжа.
- г. Рибата, определено е мъжки символ, който означава възраждане и поддържане на живота, но символизира и силата на водите. 2 т.

13.- 18. В коя от думите е допусната грешка?

13. В много старинни (а) религий (б) рибите се свързват с богините (в) на любовта и плодородната (г) природа. 1 т.

14. Някои (а) от тях играят ролята на традиционни (б) символи и понеже преодоляват насрещни течения, олицетворяват (в) смелост, сила и издържливост (г). 1 т.

15. Според някои (а) схващания рибата е израз на подсъзнателното (б), на неосъзнаваното и се свързва със скрития (в) дълбинен пласт на личността (г). 1 т.

